Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2025/2143

24.10.2025

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2025/2143,

23. oktoober 2025,

millega muudetakse määrust (EL) 2015/340 seoses lennujuhtide pädevuspõhise koolituse ja hindamise ning virtuaalse koolitusega

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2018. aasta määrust (EL) 2018/1139, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühisnorme ja millega luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 2111/2005, (EÜ) nr 1008/2008, (EL) nr 996/2010, (EL) nr 376/2014 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2014/30/EL ning 2014/53/EL ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 552/2004 ja (EÜ) nr 216/2008 ning nõukogu määrus (EMÜ) nr 3922/91, ([1]) eriti selle artikli 50 lõike 1 punkte b ja c ning artikli 53 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni määruses (EL) 2015/340 ([2]) on kehtestatud lennujuhtide lubade ja sertifikaatidega seotud tehnilised nõuded ja haldusmenetlused.

(2) Lennujuhiressursi kasutamise vähene paindlikkus ja kättesaadavus liidus ei võimalda Euroopa lennuliikluse korraldamise süsteemi suutlikkust täiel määral ära kasutada. Seepärast on vaja kohandada lennujuhi lubade väljaandmist ja lennujuhtide kvalifitseerimist reguleerivat raamistikku.

(3) Selleks et paremini rahuldada aeronavigatsiooniteenuse osutajate vajadusi selliste töötajate järele, kes oleksid kvalifitseeritud ja kättesaadavad, tuleks määruses (EL) 2015/340 sätestatud nõutavat pädevustaset veelgi ühtlustada, et tagada kohaldatava koolitusmetoodika ja koolituskavade abil ühetaoline koolitusväljund, mis võimaldaks aeronavigatsiooniteenuse osutajate käitamisalaseid vajadusi paremini rahuldada.

(4) Koolitusväljundi ühtlustamiseks tuleks tõhustada lennujuhtide koolitust reguleerivat liidu õigusraamistikku ja kehtestada pädevuspõhise koolituse ja hindamise põhimõtete kohased nõutavad tulemusstandardid, mis oleks ühtlasi kooskõlas lähenemisviisiga, mida Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsioon (ICAO) eelistab kohaldada kõikide lennundustöötajate lubade suhtes.

(5) Selleks et veelgi edendada pädevuspõhise koolituse ja hindamise põhimõtete kohaldamist lennujuhtide koolitamisel, tuleks see pädevuspõhise koolituse ja hindamise metoodika välja töötada, määrates pädevuspõhise koolituse ja hindamise põhimõtetele tuginedes kindlaks instruktorite ja tasemetestijate puhul kohaldatavad tulemusstandardid.

(6) Võttes arvesse COVID-19 pandeemia ajal saadud kogemusi, võiks kasu olla sellest, kui lennujuhtidele saaks pakkuda virtuaalseid koolitusi. Virtuaalse koolituse korral ei oleks see, et õpilased, instruktorid ja tasemetestijad asuvad geograafiliselt eri paigus, lennujuhtide koolituse hõlbustamisel enam takistuseks.

(7) Selleks et lennuliiklusteenuse osutajad saaksid kohandada oma üksuste pädevuskavasid ja lennujuhtide koolitusorganisatsioonid oma koolitusplaane ja koolituskursusi, tuleks käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva edasi lükata.

([1]) ELT L 212, 22.8.2018, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj.

([2]) Komisjoni 20. veebruari 2015. aasta määrus (EL) 2015/340, millega kehtestatakse lennujuhtide lubade ning sertifikaatidega seotud tehnilised nõuded ja haldusmenetlused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 216/2008, millega muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) nr 923/2012 ja tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EL) nr 805/2011 (ELT L 63, 6.3.2015, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/340/oj).

(8) Selleks et vältida koolitusprotsessi katkemist, tuleks asjaomaste lubade, pädevusmärgete ja oskusmärgete väljaandmiseks, nende kehtivuse pikendamiseks või taastamiseks aktsepteerida tunnistusi selliste teatavate kursuste läbimise kohta, mis algasid enne käesoleva määruse kohaldamise kuupäeva, tingimusel et asjaomane koolitus ja sellega seotud hindamine on 30. juuniks 2029 lõpule viidud.

(9) Seetõttu tuleks määrust (EL) 2015/340 vastavalt muuta.

(10) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas määruse (EL) 2018/1139 artikli 127 lõikes 1 osutatud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) 2015/340 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

a) sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„Käesolevas määruses kasutatakse lisaks määruses (EL) 2018/1139 kehtestatud mõistetele ka järgmisi mõisteid:“;

b) lisatakse punkt 2a:

„2a) „kohandatud pädevusmudel“ – pädevuste kogum koos kirjelduse ja hindamiskriteeriumidega, mida on kohandatud Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) pädevusraamistiku alusel ja mida organisatsioon kasutab selleks, et töötada konkreetse rolli jaoks välja pädevuspõhised koolitus- ja hindamismeetodid;“;

c) punktid 6 ja 7 asendatakse järgmistega:

„6) „hindamine“ – otsus selle kohta, kas isik vastab teatavates tingimustes nõutavale pädevustasemele; otsuse tegemiseks kogutakse tõendeid vaadeldavate käitumisviiside põhjal;

7) „tasemetestija oskusmärge“ – loale kantud volitus, mis moodustab loa osa ja näitab selle omaniku pädevust hinnata praktilisi oskusi loa, pädevusmärke või oskusmärke/oskusmärgete väljaandmiseks ning nende kehtivuse pikendamiseks või taastamiseks;“;

d) punkt 7b asendatakse järgmisega:

„„siseriiklik muutmisaruanne“ – aruanne, mille alusel pädev asutus, kellele sõjaväelise lennujuhiõpilase loa väljaandmise taotlus esitatakse, võib arvesse võtta varem läbitud lennujuhikoolitust;“;

e) lisatakse punktid 7c–7f:

„7c) „pädevus“ – inimvõimete mõõde, mida kasutatakse tööülesannete eduka täitmise usaldusväärseks prognoosimiseks ning mis avaldub ja on jälgitav käitumise kaudu, mis mobiliseerib asjakohased teadmised, oskused ja hoiakud, et sooritada toiminguid või täita ülesandeid kindlaksmääratud tingimustel;

7d) „pädevuspõhine koolitus ja hindamine“ – koolitus ja hindamine, mida iseloomustab tulemustele orienteeritus, rõhuasetus toimivusstandarditele ja nende mõõtmisele ning koolituse ja hindamise arendamine vastavalt kindlaksmääratud toimivusstandarditele;

7e) „pädevusstandard“ – pädevustase, mis on määratletud aktsepteeritavana tõendamaks, et konkreetne pädevus on omandatud;

7f) „tingimused“ – pädevuspõhise koolituse ja hindamise (CBTA) kontekstis kõik asjaolud, mis võivad kvalifitseeruda konkreetseks keskkonnaks, kus pädevust tõendatakse;“;

f) lisatakse punkt 14b:

„14b) „vaadeldav käitumisviis“ – üheainsa rolliga seotud käitumine, mida on võimalik jälgida ja mis võib või ei pruugi olla mõõdetav;“;

g) punkt 15 asendatakse järgmisega:

„15) „töökohakoolitus“ – üksusekoolituse etapp, mille jooksul praktiseeritakse pädeva töökohakoolituse juhendaja (OJTI) järelevalve all eelnevalt omandatud pädevusi tegelikkuses toimuva lennuliikluse olukorras;“;

h) punkt 18 asendatakse järgmisega:

„18) „hindamiskriteeriumid“ – kriteeriumid, mis hõlmavad vaadeldavat käitumisviisi, üht või mitut tingimust ja pädevusstandardit ning mida kasutatakse selleks, et hinnata, kas asjaomase pädevuse puhul on tõendatud nõutav pädevustase;“;

i) lisatakse punkt 21a:

„21a) „veebiõpe“ – koolitusolukord, kus instruktorid ja õpilased asuvad füüsiliselt eraldi paigus ja suhtlevad üksteisega sünkroonselt või asünkroonselt ning kus teavet edastatakse tavaliselt tehnoloogiliste vahendite abil;“;

j) punktid 22 ja 23 asendatakse järgmistega:

„22) „kehtivuse taastamine“ – haldustoiming, mis tehakse pärast oskusmärke või sertifikaadi kehtivusaja lõppu, et ettenähtud nõuete täitmise korral anda oskusmärkest või sertifikaadist tulenevad õigused uueks kindlaksmääratud ajavahemikuks;

23) „kehtivuse pikendamine“ – haldustoiming, mis tehakse oskusmärke või sertifikaadi kehtivusajal, et anda selle omanikule ettenähtud nõuete täitmise korral õigus jätkata oskusmärkest või sertifikaadist tulenevate õiguste kasutamist uuel kindlaksmääratud ajavahemikul;“;

k) lisatakse punkt 32:

„32) „virtuaalne klassiruum“ – veebiõppe jaoks kohandatud virtuaalne keskkond, mis ei eelda füüsilist asukohta ning kus toimub sünkroonõpe.“

2) Artikli 6 lõike 2 sissejuhatav lauseosa asendatakse järgmisega:

„2. III lisa tähenduses ja I lisa nõuete täitmise järelevalveks lennuliiklusteenuse osutajate suhtes on pädev asutus“.

3) I lisa (ATCO-osa) muudetakse vastavalt käesoleva määruse I lisale.

4) II lisa (ATCO.AR-osa) muudetakse vastavalt käesoleva määruse II lisale.

5) III lisa (ATCO.OR-osa) muudetakse vastavalt käesoleva määruse III lisale.

Artikkel 2

Üleminekusätted

Määruse (EL) 2015/340 I lisa (ATCO-osa) D-alajao jaotises 2 osutatud ja enne 1. jaanuari 2029 alanud koolituskursuste lõpetamise tunnistusi aktsepteeritakse asjaomaste lubade, pädevus- ja oskusmärgete väljaandmiseks, nende kehtivuse pikendamiseks või taastamiseks vastavalt määrusele (EL) 2015/340, mida on muudetud käesoleva määrusega, tingimusel et asjaomane koolitus ja hindamine on lõpule viidud 30. juuniks 2029.

Artikkel 3

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2029.

Järgmisi sätteid kohaldatakse siiski alates 13. maist 2026:

a) artikli 1 punkti 1 alapunktid d, i ja k;

b) käesoleva määruse I lisa punkti 2 alapunkt e, niivõrd kuivõrd see puudutab määruse (EL) 2015/340 I lisa (ATCO-osa) punkti ATCO.B.025 alapunkti a alapunkti 1 ja alapunkti a alapunkti 3;

c) määruse (EL) 2015/340 I lisa (ATCO-osa) punkt ATCO.C.005;

d) III lisa punkt 2.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 23. oktoober 2025

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

I LISA

Määruse (EL) 2015/340 I lisa (ATCO-osa) muudetakse järgmiselt.

1) A-alajao punkti ATCO.A.015 alapunktid c–f asendatakse järgmisega:

„c) Loa omanikud ei kasuta loast tulenevaid õigusi, kui nad kahtlevad loast tulenevate õiguste ohutu kasutamise võimalikkuses, ja teatavad asjakohasele lennuliiklusteenuse osutajale viivitamata loast tulenevate õiguste kasutamise ajutisest võimetusest.

d) Kui lennuliiklusteenuse osutajad kahtlevad loaomaniku loast tulenevate õiguste ohutu kasutamise võimekuses, võivad nad välja kuulutada loaomaniku ajutise võimetuse.

e) Lennuliiklusteenuse osutajad töötavad välja ja rakendavad objektiivsed, läbipaistvad ja mittediskrimineerivad menetlused, et võimaldada alapunktis c osutatud loaomanikel teatada oma ajutisest võimetusest ja teavitada pädevat asutust.

f) Alapunktis e osutatud menetlus lisatakse punkti ATCO.B.025 alapunkti a alapunkti 14 kohaselt üksuse pädevuskavale.“

2) B-alajagu muudetakse järgmiselt.

a) Punkti ATCO.B.001 alapunkt b asendatakse järgmisega:

„b) Lennujuhiõpilase loa taotleja peab vastama kõikidele järgmistele nõuetele:

(1) olema vähemalt 18aastane;

(2) ta on taotlemisele eelnenud kaheteistkümne kuu jooksul lõpetanud III lisas (ATCO.OR-osa) sätestatud nõuetele vastavas koolitusorganisatsioonis algkoolituse, mis on asjakohane pädevusmärke ja vajaduse korral oskusmärke jaoks, sooritanud asjakohased eksamid ja hindamised ning tõendanud nõutavat pädevust, nagu on kindlaks määratud ATCO-osa D-alajao 2. jaotises;

(3) tal on kehtiv tervisetõend;

(4) ta on tõendanud punktis ATCO.B.030 kindlaks määratud nõuetele vastavat piisavat keeleoskusetaset.“

b) Punkti ATCO.B.005 alapunkt c asendatakse järgmisega:

„c) Lennujuhi loa esmase väljaandmise taotleja peab vastama kõikidele järgmistele nõuetele:

(1) tal on lennujuhiõpilase luba;

(2) ta on läbinud üksuse oskusmärke kursuse, sooritanud asjakohased eksamid ja hindamised ning tõendanud nõutavat pädevust, nagu on sätestatud ATCO-osa D-alajao 3. jaotises;

(3) tal on kehtiv tervisetõend;

(4) ta on tõendanud punktis ATCO.B.030 sätestatud nõuetele vastavat piisavat keeleoskusetaset.“

c) Punkti ATCO.B.010 alapunkt b asendatakse järgmisega:

„b) Pädevusmärke omanik, kes ei ole kasutanud kõnealusele märkele vastavaid õigusi eelneva nelja või enama järjestikuse aasta jooksul, võib pädevusmärke kohast töökohakoolitust alustada üksnes juhul, kui:

(1) koolitusorganisatsioon, kellel on III lisa (ATCO.OR-osa) nõuetele vastav pädevusmärke kohase koolituse korraldamise sertifikaat, on hinnanud tema eelneva pädevuse jätkuvat vastavust selle pädevusmärke nõuetele ja

(2) ta on täitnud kõik alapunkti b alapunktis 1 osutatud hindamisest tulenevad koolitusnõuded.“

d) Punkti ATCO.B.020 muudetakse järgmiselt:

i) alapunkt b asendatakse järgmisega:

„b) Üksuse oskusmärke taotlejad on lõpule viinud üksuse oskusmärke kursuse, sooritanud asjakohased eksamid ja hindamised ning tõendanud nõutavat pädevust, nagu on kindlaks määratud ATCO-osa D-alajao jaotises 3.“;

ii) alapunkti i sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„i) Üksuse oskusmärke kehtivust pikendatakse, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:“;

iii) alapunkt j asendatakse järgmisega:

„j) Kui üksuse oskusmärke kehtivust pikendatakse kolme kuu jooksul enne selle aegumise kuupäeva, hakatakse uut kehtivusaega arvestama nimetatud aegumiskuupäevast.“

e) Punkt ATCO.B.025 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.B.025 Üksuse pädevuskava**

a) Üksuse pädevuskava(d) kehtestab lennuliiklusteenuse osutaja ja kiidab heaks pädev asutus. Üksuse pädevuskava sisaldab vähemalt järgmisi aspekte:

(1) üksuse oskusmärgete loetelu ja nende kehtivus vastavalt punkti ATCO.B.020 alapunktile g;

(2) maksimaalne järjestikune ajavahemik, mil üksuse oskusmärke õigusi selle kehtivuse ajal ei kasutata. See ajavahemik ei ületa 90 kalendripäeva;

(3) pädevuse säilitamiseks üksuse oskusmärke õiguste kasutamise tundide miinimumarv või seireradari abil lähenemise oskusmärke (SRA) ja täppislähenemise oskusmärke (PAR) puhul lähenemiste miinimumarv eelneval ajavahemikul, mis ei ületa 12 kuud; töökohakoolituse juhendaja (OJTI) oskusmärke õigustega juhendajatel katab juhendamise aeg üksuse oskusmärke kehtivuse pikendamiseks nõutavatest tundidest maksimaalselt 50 %;

(4) võetavad meetmed juhtudeks, kui loaomanik ei vasta alapunkti a alapunktides 2 ja 3 sätestatud nõuetele;

(5) pädevuse hindamise menetlused, sealhulgas kindlaksmääratud hindamiskriteeriumid;

(6) menetlused pädevus- ja oskusmärgetest tulenevate õiguste kasutamiseks vajalike teoreetiliste teadmiste kontrollimiseks;

(7) jätkukoolituse sisu ja meetodite kindlaksmääramise menetlused;

(8) täienduskoolituse miinimumkestus ja sagedus;

(9) menetlused punkti ATCO.D.080 alapunkti d kohase täienduskoolituse käigus läbi vaadatud, tugevdatud ja täiustatud teoreetiliste teadmiste kontrollimiseks või praktiliste oskuste hindamiseks;

(10) menetlused punkti ATCO.D.085 kohase ümberõppe käigus omandatud teoreetiliste teadmiste kontrollimiseks ja praktiliste oskuste hindamiseks;

(11) menetlused kontrollimisel või hindamisel läbikukkumise korral, sh kaebemenetlused;

(12) koolituspersonali kvalifikatsioon, rollid ja kohustused;

(13) menetlus selle tagamiseks, et praktiliste oskuste instruktorid on kasutanud juhendamispädevust vastavalt menetlustele, mis on juhendamiseks ette nähtud kooskõlas punkti ATCO.C.010 alapunkti b alapunktiga 3 ja punkti ATCO.C.030 alapunkti d alapunktiga 3;

(14) menetlused loast tulenevate õiguste kasutamise ajutise võimetuse juhtumitest teatamiseks ja nende juhtimiseks ning pädeva asutuse teavitamiseks sellistest juhtumitest vastavalt punkti ATCO.A.015 alapunktile e;

(15) jätkukoolitust ja hindamist ning kõiki muid eespool nimetatud menetlusi käsitlevate selliste asjakohaste andmete kindlaksmääramine, mida tuleb säilitada;

(16) üksuse pädevuskava läbivaatamise ja muutmise menetlus ja põhjused ning selle esitamine pädevale asutusele. Üksuse pädevuskava vaadatakse läbi vähemalt kord kolme aasta tagant.

b) Alapunkti a alapunktis 3 sätestatud nõudele vastamiseks peavad lennuliiklusteenuse osutajad arvestust tundide kohta, mille kestel iga loaomanik kasutab oma üksuse oskusmärke õigusi, töötades konkreetsetes sektorites või sektorirühmades, sealhulgas konkreetsetel tööpositsioonidel, või konkreetsetel tööpositsioonidel asjaomases lennujuhtimisüksuses, ja esitavad nõudmise korral kõnealused andmed pädevatele asutustele ja loaomanikule.

c) Alapunkti a alapunktides 4 ja 14 osutatud menetluskorra kehtestamisel peavad lennuliiklusteenuse osutajad tagama, et kehtestatakse loaomanike õiglase kohtlemise mehhanismid juhtudeks, mil nende oskusmärgete kehtivust ei ole võimalik enam uuendada.“

f) Punkti ATCO.B.030 alapunkt d asendatakse järgmisega:

„d) Olenemata alapunktist c võib lennuliiklusteenuse osutaja nõuda kõrgendatud keeleoskusetaset (5. tase) vastavalt I lisa 1. liites sätestatud keeleoskusetasemete skaalale, kui keeloskus on pädevus- või oskusmärke kohasel tööl konkreetsete tööülesannete raames ohutuse eesmärgil hädavajalik. Kõnealused nõuded peavad olema mittediskrimineerivad, proportsionaalsed ja läbipaistvad; lennuliiklusteenuse osutaja, kes soovib kohaldada kõrgemat keeleoskusetaset, peab nõudeid objektiivselt põhjendama ning pädev asutus peab need heaks kiitma.“

g) Punkti ATCO.B.035 alapunkt c asendatakse järgmisega:

„c) Keeleoskusmärgete kehtivust pikendatakse pärast keeleoskuse hindamise edukat sooritamist, mis toimub kolme kuu jooksul enne asjaomaste keelemärgete aegumise kuupäeva. Neil juhtudel hakatakse uut kehtivusaega arvestama nimetatud aegumiskuupäevast.“

h) Punkt ATCO.B.040 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.B.040 Keeleoskuse hindamine**

a) Keeleoskust tõendatakse mis tahes pädeva asutuse heakskiidetud hindamismeetodil. Hindamismeetod peab hõlmama kõiki järgmisi elemente:

(1) hindamismenetlus;

(2) keeleoskuse hindamise eest vastutavate isikute kvalifikatsioon;

(3) kaebemenetlus.

b) Keeleoskuse hindamise asutused peavad vastama punkti ATCO.AR.A.010 kohastele pädevate asutuste kehtestatud nõuetele.“

i) Punkti ATCO.B.045 alapunkti a sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„a) Lennuliiklusteenuse osutajad tagavad lennujuhtide nõutava taseme säilitamise otstarbelise keeleõppe järgmistele isikutele:“.

3) C-alajagu muudetakse järgmiselt.

a) Punkt ATCO.C.001 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.C.001 Teooriaõpetajad**

a) Teoreetilist koolitust korraldavad vaid asjakohase kvalifikatsiooniga väljaõppejuhendajad.

b) Teooriaõpetaja on nõuetekohaselt kvalifitseeritud, kui ta vastab mõlemale järgmisele tingimusele:

(1) tal on õpetatava aine kohane kutsekvalifikatsioon või ta on koolitusorganisatsioonile tõendanud asjakohaste teadmiste ja kogemuste olemasolu;

(2) ta on koolitusorganisatsioonile rahuldavalt tõendanud praktiliste õpetamisoskuste olemasolu.“

ab) Punkt ATCO.C.005 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.C.005 Praktiliste oskuste instruktorid**

a) Isik korraldab praktilist koolitust vaid juhul, kui tal on töökohakoolituse juhendaja (OJTI) või treeningseadme instruktori (STDI) oskusmärge.

b) Olenemata alapunktist a võib isikul olla õigus juhendada treeningseadmete kasutamist, kui on täidetud kõik järgmised nõuded:

(1) asjaomasel isikul on või on olnud liikmesriigi poolt välja antud sõjaväelise lennujuhi luba, millel on pädevusmärge ja vajaduse korral ka oskusmärge, mis on kooskõlas sellega, mida tal on lubatud õpetada või hinnata;

(2) asjaomane isik on artiklis 6 osutatud pädevale asutusele tõendanud, et ta on kasutanud alapunkti b alapunktis 1 osutatud riiklikust sõjaväelisest loast tulenevaid õigusi ning et ta on läbinud punkti ATCO.C.035 nõuete kohase koolituse ja edukalt läbinud hindamised;

(3) asjaomane isik on tõendanud vastavust I lisa (ATCO-osa) asjakohastele nõuetele kooskõlas artiklis 8a osutatud pädeva asutuse koostatud riikliku muutmisaruandega.

c) Alapunktis b osutatud õigused piirduvad õpetamise ja hindamisega punkti ATCO.C.030 alapunkti a alapunktis 1 osutatud valdkondades ning neid kasutatakse vastavalt punktile ATCO.C.040 sellistes lennujuhtide koolitusorganisatsioonides, kes on sertifitseeritud korraldama käesoleva määruse kohast algkoolitust.“

b) Punkt ATCO.C.010 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.C.010 Töökohakoolituse juhendaja (OJTI) õigused**

a) Töökohakoolituse juhendaja (OJTI) oskusmärke omanikel on õigus korraldada praktilist koolitust ja järelevalvet tööpositsioonil, mille kohta tal on kehtiv üksuse oskusmärge, samuti treeningseadmel, mille kohta tal on kehtiv oskusmärge.

b) Töökohakoolituse juhendaja (OJTI) oskusmärke omanikel on ka õigus viia läbi hindamisi baaskoolituse, töökohakoolituse eelse koolituse, jätkukoolituse ja praktiliste oskuste instruktori täienduskoolituse jaoks.

c) Töökohakoolituse juhendaja (OJTI) oskusmärke omanik kasutab oskusmärke õigusi vaid siis, kui ta vastab kõigile järgmistele tingimustele:

(1) ta on õpetatava pädevusmärke õigusi kasutanud vähemalt kaks aastat;

(2) ta on eelneval vähemalt kuuekuulisel ajavahemikul kasutanud õpetatava kehtiva üksuse oskusmärke õigusi;

(3) ta on kooskõlas punkti ATCO.B.025 alapunkti a alapunktiga 13 kasutanud juhendamispädevust vastavalt menetlustele, mis on juhendamiseks ette nähtud.

d) Alapunkti c alapunktis 1 osutatud kaheaastast ajavahemikku võib pädev asutus koolitusorganisatsiooni nõudmisel lühendada ühe aasta võrra.“

c) Punkt ATCO.C.015 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.C.015 Töökohakoolituse juhendaja (OJTI) oskusmärke taotlemine**

Töökohakoolituse juhendaja (OJTI) oskusmärke taotleja peab vastama kõigile järgmistele tingimustele:

a) tal on kehtiva üksuse oskusmärkega lennujuhi luba;

b) ta on vahetult enne taotlemist vähemalt kaheaastase ajavahemiku jooksul kasutanud lennujuhi loa õigusi. Seda ajavahemikku võib pädev asutus koolitusorganisatsiooni nõudmisel lühendada ühe aasta võrra

c) ta on taotlemisele eelnenud 12 kuu jooksul läbinud praktilise oskuste instruktori pädevust hõlmava kursuse, sooritanud asjakohase hindamise ja tõendanud nõutavat pädevust, nagu on kindlaks määratud ATCO-osa D-alajao 5. jaos.“

d) Punkt ATCO.C.020 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.C.020 Töökohakoolituse juhendaja (OJTI) oskusmärke kehtivus**

a) Töökohakoolituse juhendaja (OJTI) oskusmärge kehtib kolm aastat.

b) Töökohakoolituse juhendaja (OJTI) oskusmärke kehtivust võib pikendada, kui selle kehtivuse ajal on läbitud praktilisi õpetamisoskusi käsitlev täienduskoolituskursus, sh sooritatud asjakohane hindamine, ning kui punkti ATCO.C.015 alapunkti a nõue on täidetud.

c) Töökohakoolituse juhendaja (OJTI) oskusmärke kehtivuse lõppemisel võib selle kehtivuse taastada, kui selle kehtivuse taastamise taotlusele eelneva 12 kuu jooksul on läbitud praktilisi õpetamisoskusi käsitlev täienduskoolituskursus ja sooritatud asjakohane hindamine ning kui punkti ATCO.C.015 alapunkti a nõue on täidetud.

d) Esmasel väljaandmisel ja kehtivuse taastamisel algab töökohakoolituse juhendaja (OJTI) oskusmärke kehtivusaeg hiljemalt 30 päeva jooksul pärast hindamise sooritamise kuupäeva.

e) Kui punkti ATCO.C.015 alapunkti a nõuet ei täideta, võidakse töökohakoolituse juhendaja (OJTI) oskusmärge vahetada treeningseadme instruktori (STDI) oskusmärkega tingimusel, et punkti ATCO.C.040 alapunktide b ja c nõuded on täidetud.“

e) Punkti ATCO.C.025 alapunkt a asendatakse järgmisega:

„a) Kui punkti ATCO.C.010 alapunkti b alapunkti 2 nõudeid ei ole võimalik täita, võib pädev asutus lennuliiklusteenuse osutaja esitatud analüüsile tuginedes välja anda töökohakoolituse juhendaja (OJTI) ajutise oskusmärke vastavalt punkti ATCO.B.020 alapunktile c.“

f) Punkt ATCO.C.030 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.C.030 Treeningseadme instruktori (STDI) oskusmärge**

a) Treeningseadme instruktori (STDI) oskusmärke omanikul on õigus korraldada treeningseadmete praktilist koolitust kõigil järgmistel juhtudel:

(1) algkoolituse ajal praktilist laadi õppeainetes;

(2) muu kui töökohakoolituse üksuse koolituses;

(3) jätkukoolituses.

b) Treeningseadme instruktori (STDI) oskusmärke omanikel on ka õigus viia läbi hindamisi baaskoolituse, töökohakoolituse eelse koolituse, jätkukoolituse ja praktiliste oskuste instruktori täienduskoolituse jaoks.

c) Kui treeningseadme instruktor (STDI) korraldab töökohakoolituse eelset koolitust või sooritab töökohakoolituse eelse koolituse raames hindamist, peab tal kas olema või olema olnud asjakohane üksuse oskusmärge.

d) Treeningseadme instruktori (STDI) oskusmärke omanik kasutab oskusmärke õigusi vaid siis, kui ta vastab kõikidele järgmistele tingimustele:

(1) tal on koolituse teemaks oleva märke alal vähemalt kaheaastane kogemus;

(2) tal on ajakohased teadmised käituspraktikast;

(3) ta on ise praktiseerinud nende menetluste õpetamise oskusi, mida ta õpetama hakkab.

e) Erandina alapunkti d alapunktist 1 võib pädev asutus koolitusorganisatsiooni nõudmisel lühendada alapunkti d alapunktis 1 osutatud kaheaastase töökogemuse nõuet ühe aasta võrra;

(1) baaskoolituse jaoks on sobiv mis tahes pädevusmärge;

(2) pädevuskoolituse puhul võib eri- ja valitud ülesannete koolituse läbi viia treeningseadme instruktor (STDI), kellel on pädevusmärge selliste eri- ja valitud ülesannete täitmiseks.“

g) Punkt ATCO.C.035 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.C.035 Treeningseadme instruktori (STDI) oskusmärke taotlemine**

Treeningseadme instruktori (STDI) oskusmärke taotleja peab vastama mõlemale järgmisele tingimusele:

a) ta on vähemalt kaks aastat kasutanud mis tahes pädevusmärkega lennujuhi loa õigusi. Seda ajavahemikku võib pädev asutus koolitusorganisatsiooni nõudmisel lühendada ühe aasta võrra;

b) ta on taotlemisele eelnenud 12 kuu jooksul läbinud praktilisi õpetamisoskusi käsitleva kursuse, sooritanud asjakohase hindamise ja tõendanud nõutavat pädevust, nagu on kindlaks määratud ATCO-osa D-alajao 5. jaotises“.

h) Punkt ATCO.C.040 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.C.040 Treeningseadme instruktori (STDI) oskusmärke kehtivus**

a) Treeningseadme instruktori (STDI) oskusmärge kehtib kolm aastat.

b) Treeningseadme instruktori (STDI) oskusmärke kehtivust võib pikendada, kui selle kehtivuse ajal on läbitud praktilisi õpetamisoskusi käsitlev täienduskoolituskursus, sh sooritatud asjakohase hindamise. Kui treeningseadme instruktoril (STDI) ei ole kehtivat üksuse oskusmärget, tuleb tagada, et tal on ajakohaseid teadmisi käituspraktikast.

c) Treeningseadme instruktori (STDI) oskusmärke kehtivuse lõppemisel võib selle kehtivuse taastada, kui treeningseadme instruktori (STDI) oskusmärke omanik on kehtivuse taastamise taotlusele eelneva kaheteistkümne kuu jooksul täitnud mõlemad järgmised tingimused:

(1) ta on läbinud praktilisi õpetamisoskusi käsitleva täiendkoolituskursuse;

(2) ta on läbinud asjakohase hindamise.

Alapunkti 1 kohaldamisel tuleb tagada, et kui treeningseadme instruktoril (STDI) ei ole kehtivat üksuse oskusmärget, on tal ajakohaseid teadmisi käituspraktikast.

d) Esmasel väljaandmisel ja kehtivuse taastamisel algab treeningseadme instruktori (STDI) oskusmärke kehtivusaeg hiljemalt 30 päeva jooksul pärast hindamise eduka sooritamise kuupäeva.“

i) Punkt ATCO.C.045 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.C.045 Tasemetestija õigused**

a) Tasemetestija oskusmärke omanikel on õigus hinnata:

(1) eesmärgiga anda välja lennujuhiõpilase luba või (vastavalt vajadusele) uus pädevus- ja/või oskusmärge;

(2) eelnevat pädevust punkti ATCO.B.001 alapunkti d, punkti ATCO.B.005 alapunkti e ja punkti ATCO.B.010 alapunkti b täitmise otstarbel;

(3) lennujuhiõpilasi üksuse oskusmärke ja pädevuse oskusmärke/oskusmärgete (vajaduse korral) väljaandmiseks;

(4) lennujuhte üksuse oskusmärke ja pädevuse oskusmärke/oskusmärgete (vajaduse korral) väljaandmiseks ning üksuse oskusmärke kehtivuse pikendamiseks ja taastamiseks;

(5) praktiliste oskuste instruktori või tasemetestija staatuse taotlejaid, kui alapunkti c alapunktide 2, 3 ja 4 nõuded on täidetud.

b) Tasemetestija oskusmärke omanik kasutab oskusmärke õigusi vaid siis, kui ta vastab mõlemale järgmisele tingimusele:

(1) tal on hinnatavate pädevus- ja oskusmärgete alal vähemalt kaheaastane kogemus;

(2) tal on ajakohase käituspraktika alased teadmised.

c) Lisaks alapunktis b sätestatud nõuetele kasutab tasemetestija oskusmärke omanik oskusmärke õigusi üksnes järgmistel juhtudel:

(1) üksuse oskusmärke väljaandmiseks, selle kehtivuse pikendamiseks või taastamiseks vajalikud hindamised, kui tal on ka sellele eelneval vähemalt üheaastasel ajavahemikul hindamisega seonduv üksuse oskusmärge ja ta on selle aja jooksul asjaomase märkega seotud õigusi kasutanud;

(2) treeningseadme instruktori (STDI) oskusmärke väljaandmise, selle kehtivuse pikendamise või taastamise taotleja pädevuse hindamine, kui ta on treeningseadme instruktori (STDI) või töökohakoolituse juhendaja (OJTI) oskusmärke õigusi kasutanud vähemalt kolme aasta jooksul.

(3) töökohakoolituse juhendaja (OJTI) oskusmärke väljaandmise, selle kehtivuse pikendamise või taastamise taotleja pädevuse hindamine, kui ta on töökohakoolituse juhendaja (OJTI) oskusmärke õigusi kasutanud vähemalt kolme aasta jooksul;

(4) tasemetestija oskusmärke väljaandmise või kehtivuse pikendamise või taastamise taotleja pädevuse hindamine, kui ta on tasemetestija oskusmärke õigusi kasutanud vähemalt kolme aasta jooksul.

d) Üksuse oskusmärke väljaandmiseks või selle kehtivuse taastamiseks tehtava hindamise ning tööpositsiooni järelevalve tagamise korral peab tasemetestijal olema ka töökohakoolituse juhendaja (OJTI) oskusmärge või peab kohal viibima töökohakoolituse juhendaja (OJTI), kellel on olemas hindamisega seotud ja kehtiv üksuse oskusmärge.“

j) Punkt ATCO.C.055 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.C.055 Tasemetestija oskusmärke taotlemine**

Tasemetestija oskusmärke taotleja peab vastama mõlemale järgmisele tingimusele:

a) ta on vähemalt kaks aastat kasutanud lennujuhi loa õigusi;

b) ta on taotlemisele eelnenud 12 kuu jooksul läbinud tasemetestija koolituskursuse, sooritanud asjakohase hindamise ja tõendanud nõutavat pädevust, nagu on kindlaks määratud ATCO-osa D-alajao 5. jaotises.“

k) Punkt ATCO.C.060 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.C.060 Tasemetestija oskusmärke kehtivus**

a) Tasemetestija oskusmärge kehtib kolm aastat.

b) Tasemetestija oskusmärke kehtivust võib pikendada, kui selle kehtivuse ajal on läbitud hindamist käsitlev täienduskoolituskursus, sh sooritatud asjakohane hindamine. Kui tasemetestijal aga ei ole kehtivat üksuse oskusmärget, tuleb tagada, et tal on ajakohaseid teadmisi käituspraktikast.

c) Tasemetestija oskusmärke kehtivuse lõppemisel võib selle kehtivuse taastada, kui kehtivuse taastamise taotlemisele eelneva kaheteistkümne kuu jooksul on tasemetestija oskusmärke omanik täitnud mõlemad järgmised tingimused:

(1) ta on läbinud hindamisoskusi käsitleva täienduskoolituskursuse;

(2) ta on läbinud asjakohase hindamise.

Alapunkti 1 kohaldamisel tuleb tagada, et kui tasemetestijal ei ole kehtivat üksuse oskusmärget, on tal asjakohaseid teadmisi käituspraktikast.

d) Esmasel väljaandmisel ja kehtivuse taastamisel algab tasemetestija oskusmärke kehtivusaeg hiljemalt 30 päeva jooksul pärast hindamise sooritamise kuupäeva.“

l) Punkt ATCO.C.065 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.C.065 Tasemetestija ajutine luba**

a) Kui punkti ATCO.C.045 alapunkti d alapunktis 1 sätestatud nõuet ei ole võimalik täita, võib pädev asutus punkti ATCO.C.055 kohaselt välja antud tasemetestija oskusmärke omanikul lubada teha punkti ATCO.C.045 alapunkti b alapunktides 3 ja 4 osutatud hindamisi, mis hõlmavad erandlikke olukordi või tagavad hindamise sõltumatuse, tingimusel et tasemetestija oskusmärke omanikul on ka üksuse oskusmärge koos asjakohase pädevusmärkega ja (vajaduse korral) oskusmärge, mis on seotud eelneval üheaastasel ajavahemikul toimunud hindamisega.

b) Erandlike olukordade hindamisel piirduvad tasemetestija ajutise loa õigused erandlike olukordade hindamisega ja kõnealuse loa kehtivus ei ületa ühte aastat või punkti ATCO.C.055 kohaselt välja antud tasemetestija oskusmärke kehtivuse lõppu, olenevalt sellest, kumb on varasem.

c) Selleks et tagada hindamise sõltumatus korduva iseloomuga põhjustel, määrab pädev asutus kindlaks tasemetestija ajutise loa kehtivusaja, kuid see ei tohi ületada punkti ATCO.C.055 kohaselt välja antud tasemetestija oskusmärke kehtivuse lõppu.

d) Alapunktides b ja c nimetatud põhjustel võib pädev asutus lennuliiklusteenuse osutaja esitatud analüüsile tuginedes välja anda tasemetestija ajutise loa.“

4) D-alajagu muudetakse järgmiselt.

a) Punkt ATCO.D.001 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.D.001 Lennujuhi koolituse eesmärgid**

Lennujuhi koolitus hõlmab teoreetilisi kursusi, praktilisi õppusi, sealhulgas koolitust lennutreeningseadmetel, ja selliseid koolitusi töökohal, mille eesmärk on omandada ja säilitada ohutute, korrapäraste ja kiirete lennujuhtimisteenuste osutamisega seotud pädevused.“

b) Lisatakse punkt ATCO.D.003:

„**ATCO.D.003 Pädevuspõhise koolituse ja hindamise põhimõtted**

a) Koolitusorganisatsioonid järgivad igat liiki koolituste jaoks koolituskavade ja kursuste väljatöötamisel pädevuspõhise koolituse ja hindamise põhimõtteid.

b) Koolituskavade ja kursuste väljatöötamisel tagavad koolitusorganisatsioonid, et täidetud oleksid kõik allpool loetletud nõuded:

(1) nõutava tegevuse ning õpetatavate ja hinnatavate pädevuste vahel on selge seos;

(2) on olemas menetlus selle tagamiseks, et instruktorid ja tasemetestijad, kes hindavad üht ja sama tegevust, kasutades üht ja sama kohandatud kompetentsimudelit, tegutsevad kooskõlastatult;

(3) tegevuse hindamine põhineb selle korduval jälgimisel eri kontekstides ja selle kohta tehakse hindamisaruandesse asjakohane märge.

c) Pädevuse saamiseks peab isik tõendama, et ta suudab integreeritult kasutada kõiki asjaomases kohandatud pädevusmudelis kindlaks määratud oskusi.“

c) Punkti ATCO.D.005 alapunkti a alapunkt 1 asendatakse järgmisega:

„(1) algkoolitus, mille läbimine võimaldab välja anda lennujuhiõpilase loa või täiendava pädevusmärke ja (vajaduse korral) oskusmärke, mis jaguneb järgmiselt:

i) baaskoolitus: teoreetiline ja praktiline koolitus, mille eesmärk on anda põhiliste käitusprotseduuride kohta põhiteadmisi ja pädevusi ning valmistada õpilast ette pädevuskoolituseks;

ii) pädevuskoolitus: teoreetiline ja praktiline koolitus, mille eesmärk on edastada konkreetse pädevusmärke ja (vajaduse korral) oskusmärkega seotud teadmisi ja pädevusi.“

d) Punkt ATCO.D.010 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.D.010 Algkoolituse sisu**

a) Algkoolitus, mis on mõeldud lennujuhiõpilase loa taotlejale või mille läbimine võimaldab välja anda täiendava pädevusmärke ja/või (vajaduse korral) oskusmärke, koosneb baaskoolitusest ja pädevuskoolitusest.

(1) Baaskoolitus hõlmab kõiki järgmisi õppeaineid:

1. ÕPPEAINE: LENNUNDUSÕIGUS

2. ÕPPEAINE: LENNULIIKLUSE KORRALDAMINE

3. ÕPPEAINE: METEOROLOOGIA

4. ÕPPEAINE: NAVIGATSIOON

5. ÕPPEAINE: ÕHUSÕIDUK

6. ÕPPEAINE: INIMTEGURID

7. ÕPPEAINE: SEADMED JA SÜSTEEMID

8. ÕPPEAINE: KUTSEKESKKOND

(2) Pädevuskoolitus hõlmab kõiki õppeaineid, mis on seotud vähemalt ühega järgmistest pädevusmärgetest:

i) Lähilennujuhtimine – ADC

1. ÕPPEAINE LENNUNDUSÕIGUS

2. ÕPPEAINE: LENNULIIKLUSE KORRALDAMINE

3. ÕPPEAINE: METEOROLOOGIA

4. ÕPPEAINE: NAVIGATSIOON

5. ÕPPEAINE: ÕHUSÕIDUK

6. ÕPPEAINE: INIMTEGURID

7. ÕPPEAINE: SEADMED JA SÜSTEEMID

8. ÕPPEAINE: KUTSEKESKKOND

9. ÕPPEAINE: EBATAVALISED JA HÄDAOLUKORRAD

10. ÕPPEAINE: LENNUVÄLJAD

ii) Protseduuriline lähenemislennujuhtimine – APP

1. ÕPPEAINE: LENNUNDUSÕIGUS

2. ÕPPEAINE: LENNULIIKLUSE KORRALDAMINE

3. ÕPPEAINE: METEOROLOOGIA

4. ÕPPEAINE: NAVIGATSIOON

5. ÕPPEAINE: ÕHUSÕIDUK

6. ÕPPEAINE: INIMTEGURID

7. ÕPPEAINE: SEADMED JA SÜSTEEMID

8. ÕPPEAINE: KUTSEKESKKOND

9. ÕPPEAINE: EBATAVALISED JA HÄDAOLUKORRAD

10. ÕPPEAINE: LENNUVÄLJAD

iii) Protseduuriline piirkondlik lennujuhtimine – ACP

1. ÕPPEAINE: LENNUNDUSÕIGUS

2. ÕPPEAINE: LENNULIIKLUSE KORRALDAMINE

3. ÕPPEAINE: METEOROLOOGIA

4. ÕPPEAINE: NAVIGATSIOON

5. ÕPPEAINE: ÕHUSÕIDUK

6. ÕPPEAINE: INIMTEGURID

7. ÕPPEAINE: SEADMED JA SÜSTEEMID

8. ÕPPEAINE: KUTSEKESKKOND

9. ÕPPEAINE: EBATAVALISED JA HÄDAOLUKORRAD

iv) Seirega lähenemislennujuhtimine – APS

1. ÕPPEAINE: LENNUNDUSÕIGUS

2. ÕPPEAINE: LENNULIIKLUSE KORRALDAMINE

3. ÕPPEAINE: METEOROLOOGIA

4. ÕPPEAINE: NAVIGATSIOON

5. ÕPPEAINE: ÕHUSÕIDUK

6. ÕPPEAINE: INIMTEGURID

7. ÕPPEAINE: SEADMED JA SÜSTEEMID

8. ÕPPEAINE: KUTSEKESKKOND

9. ÕPPEAINE: EBATAVALISED JA HÄDAOLUKORRAD

10. ÕPPEAINE: LENNUVÄLJAD

v) Seirega piirkondlik lennujuhtimine – ACS

1. ÕPPEAINE: LENNUNDUSÕIGUS

2. ÕPPEAINE: LENNULIIKLUSE KORRALDAMINE

3. ÕPPEAINE: METEOROLOOGIA

4. ÕPPEAINE: NAVIGATSIOON

5. ÕPPEAINE: ÕHUSÕIDUK

6. ÕPPEAINE: INIMTEGURID

7. ÕPPEAINE: SEADMED JA SÜSTEEMID

8. ÕPPEAINE: KUTSEKESKKOND

9. ÕPPEAINE: EBATAVALISED JA HÄDAOLUKORRAD

b) Täiendava pädevusmärke koolitus koosneb alapunkti a alapunktis 2 osutatud vähemalt ühe pädevusmärke õppeainetest.

c) Koolitus, mis kavandatakse pädevusmärke reaktiveerimiseks pärast seda, kui eelneva pädevuse hindamine vastavalt punkti ATCO.B.010 alapunktile b osutub ebaedukaks, kohandatakse nimetatud hindamise tulemusega.

d) Oskusmärke koolitus koosneb koolitusorganisatsiooni väljatöötatud õppeainetest, teemadest ja allteemadest, mis on koolituskursuse osana heaks kiidetud.

e) Baas- ja pädevuskoolitust võib täiendada õppeainete, teemade ja allteemadega, mis on asjaomasele funktsionaalsele õhuruumiosale või riiklikule keskkonnale iseloomulikud või nendega seotud.“

e) Punkti ATCO.D.015 alapunkt g asendatakse järgmisega:

„g) punktide ATCO.D.025 ja ATCO.D.035 kohased eksami- ja hindamismenetlused“.

f) Punkt ATCO.D.025 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.D.025 Baaskoolituse eksamid ja hindamised**

a) Baaskoolituse kursus sisaldab punkti ATCO.D.010 alapunkti a alapunktis 1 loetletud õppeainete teooriaeksamit/teooriaeksameid ja hindamist/hindamisi.

b) Teooriaeksam(id) loetakse sooritatuks, kui kandidaat on konkreetsel eksamil kogunud vähemalt 75 % võimalikest punktidest.

c) Hinnatakse vähemalt järgmisi pädevusi:

(1) olukorrateadlikkus: olemasoleva operatiivolukorra mõistmine ja hinnangu andmine tulevastele sündmustele;

(2) lennuliiklusvoo ja läbilaskevõime juhtimine: ohutu ja korrapärase liiklusvoo säilitamine;

(3) hajutamine ja konfliktide kõrvaldamine: võimalikele lennuliikluskonfliktidele reageerimine ja hajutatuse tagamine;

(4) suhtlus: suutlikkus tõhusalt suhelda;

(5) koordineerimine: operatiivülesandeid täitvate töötajate ja muude asjaomaste sidusrühmade vahelise koostöö tagamine;

(6) enesejuhtimine: tulemuslikumaks tegutsemiseks vajalike isikuomaduste näitamine;

(7) meeskonnatöö: aktiivne koostöö ühise eesmärgi saavutamiseks.

d) Hindamine/hindamised tehakse osaliste funktsioonidega treeningseadmete või imitaatori abil.

e) Hindamine/hindamised loetakse läbituks siis, kui kandidaat tõendab pidevalt punktis c määratletud oskusi.“

g) Punkt ATCO.D.030 jäetakse välja.

h) Punkt ATCO.D.035 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.D.035 Pädevuskoolituse eksamid ja hindamine**

a) Pädevuskoolitus sisaldab vähemalt ühe pädevusmärke ja hindamis(t)e puhul punkti ATCO.D.010 alapunkti a alapunktis 2 loetletud õppeainetes teooriaeksamit (teooriaeksameid).

b) Teooriaeksam(id) loetakse sooritatuks, kui kandidaat on konkreetsel eksamil kogunud vähemalt 75 % võimalikest punktidest.

c) Hinnatakse vähemalt järgmisi pädevusi:

(1) olukorrateadlikkus: olemasoleva operatiivolukorra mõistmine ja hinnangu andmine tulevastele sündmustele;

(2) lennuliiklusvoo ja läbilaskevõime juhtimine: ohutu, korrapärase ja tõhusa lennuliiklusvoo tagamine ning keskkonda ja võimalikke ohuolukordi käsitleva olulise teabe edastamine;

(3) hajutamine ja konfliktide kõrvaldamine: võimalike lennuliikluskonfliktide lahendamine ja hajutatuse tagamine;

(4) suhtlus: tõhus suhtlemine kõigis operatiivolukordades;

(5) koordineerimine: operatiivülesandeid täitvate töötajate ja muude asjaomaste sidusrühmade vahelise koostöö juhtimine;

(6) mitterutiinsete olukordade lahendamine: käitamist mõjutavate ebatavaliste või hädaolukordade kindlakstegemine ja neile reageerimine;

(7) probleemide lahendamine ja otsustamine; kindlakstehtud ohtudele ja nendega seotud soovimatutele olukordadele lahenduste leidmine ning nende lahenduste rakendamine;

(8) enesejuhtimine: selliste isikuomaduste näitamine, mis on vajalikud tulemuslikumaks tegutsemiseks ja pideva aktiivse huvi säilitamiseks iseõppimise ja enesearengu suhtes;

(9) töökoormuse haldamine: olemasolevate ressursside kasutamine ülesannete tõhusaks ja õigeaegseks prioriseerimiseks ja täitmiseks;

(10) meeskonnatöö: aktiivse koostöö tegemine ühise eesmärgi saavutamiseks.

d) Hindamine/hindamised tehakse imitaatori abil.

e) Hindamine/hindamised loetakse sooritatuks siis, kui kandidaat tõendab pidevalt kompetentsistandardi alapunktis c määratletud pädevusi vastavalt taotletava pädevusmärke tingimustele.“

i) Punkt ATCO.D.040 jäetakse välja.

j) Lisatakse punkt ATCO.D.043:

„**ATCO.D.043 Pädevuskoolituse põhimõtted ja üksusekoolituse hindamise põhimõtted**

Üksusekoolituse kavade ja kursuste väljatöötamisel tagavad koolitusorganisatsioonid lisaks punktis ATCO.D.003 sätestatud nõuetele kõike järgmist:

a) asjakohased pädevused on selgelt määratletud;

b) pädevuste sõnastamine [viisil], millega tagatakse, et pädevusi on võimalik õpetada, jälgida ja järjepidevalt hinnata mitmesugustes tööalastes olukordades;

c) pädevuse hindamiseks on kehtestatud selged hindamiskriteeriumid.“

k) Punkti ATCO.D.055 alapunkti b alapunkt 4 asendatakse järgmisega:

„(4) üksuse oskusmärke kursus(t)e korraldamise menetlus;“.

l) Punkti ATCO.D.060 alapunkt c asendatakse järgmisega:

„c) Üksuse oskusmärke kursusel on punkti ATCO.D.045 alapunktile c vastav õppekava ja punkti ATCO.D.043 alapunkti c kohaselt nõutavad hindamiskriteeriumid ning see toimub üksuse koolituskava kohaselt.“

m) Punkt ATCO.D.070 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.D.070 Üksuse oskusmärke kursuste ajal toimuvad hindamised**

a) Hindamine toimub tavapäraste tegevustingimustega töökeskkonnas vähemalt üks kord töökohakoolituse lõpus.

b) Kui üksuse oskusmärke kursus sisaldab töökohakoolituse eelset etappi, hinnatakse kandidaadi oskusi treeningseadmel vähemalt nimetatud etapi lõpus.

c) Ilma et see piiraks alapunkti a kohaldamist, võib lisaks hindamisele kasutada koolitamise käigus treeningseadmeid ja suulist vestlust, et tõendada selliste õppemeetodite rakendamist, millega töökeskkonnas toimunud hindamise jooksul kokku ei puututud.“

n) Punkt ATCO.D.075 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.D.075 Jätkukoolitus**

Jätkukoolitus koosneb täienduskoolituse ja asjakohastel juhtudel ümberõppe kursustest ning need korraldatakse punktis ATCO.B.025 osutatud üksuse pädevuskavas sisalduvate nõuete kohaselt.“

o) Punkti ATCO.D.080 muudetakse järgmiselt:

a) alapunktid b ja c asendatakse järgmisega:

„b) Täienduskoolituse eesmärk on vaadata läbi, tugevdada või täiustada lennujuhtide olemasolevaid teadmisi ja pädevusi, mis on vajalikud lennuliikluse ohutu, korrapärase ja kiire voo tagamiseks, ning see sisaldab vähemalt järgmist:

(1) tavapraktika ja protseduuride koolitus, kasutades heakskiidetud fraseoloogiat ja tõhusat suhtlust;

(2) ebatavalisi ja hädaolukordi käsitlev koolitus, kasutades heakskiidetud fraseoloogiat ja tõhusat suhtlust ning

(3) inimtegureid käsitlev koolitus.

c) Töötatakse välja täienduskoolituse kursus(t)e õppekava ja kui kursus(t)e käigus täiendatakse lennujuhtide eripädevusi, valitakse kohandatud kompetentsimudeli põhjal välja asjakohased vaadeldavad käitumisviisid.“;

b) lisatakse alapunkt d:

„d) Täiendkoolitus sisaldab eksameid või hindamisi, mille puhul kasutatakse üksuse pädevuskavas kirjeldatud menetlusi.“

p) Punkt ATCO.D.085 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.D.085 Ümberõpe**

a) Ümberõppe kursuse(d) töötavad välja ja korraldavad koolitusorganisatsioonid ja pädev asutus kiidab selle/need heaks.

b) Ümberõppe kursus(t)e eesmärk on tagada töökeskkonna muutmise suhtes asjakohased teadmised ja oskused; ümberõpet korraldavad koolitusorganisatsioonid, kui muutuste ohutushindamise käigus järeldatakse, et selline koolitus on vajalik.

c) Ümberõppe kursus(t)e puhul määratakse kindlaks mõlemad järgmised näitajad:

(1) kursuse asjakohane koolitusmeetod ja selle kestus, võttes arvesse muutuste laadi ja ulatust;

(2) ümberõppe eksami- ja/või hindamismeetodid.

d) Kui funktsionaalse süsteemi muutmise tulemusena võetakse kasutusele üksuse oskusmärge, on uue üksuse oskusmärke väljaandmiseks nõutav hindamine.

e) Ümberõpe korraldatakse enne seda, kui lennujuhid hakkavad muudetud töökeskkonnas oma loast tulenevaid õigusi kasutama.“

q) Lisatakse punkt ATCO.D.087:

„**ATCO.D.087 Praktiliste oskuste instruktorite ja tasemetestijate pädevuspõhise koolituse ja hindamise põhimõtted**

a) Praktiliste oskuste instruktorite ja tasemetestijate koolitamisel pädevuspõhises keskkonnas tagatakse, et nad:

(1) mõistavad täielikult pädevuspõhise koolituse ja hindamise põhimõtteid;

(2) omavad üksikasjalikke teadmisi kohandatud kompetentsimudelist ja pädevuse hindamise menetlustest.

b) Pädevuspõhises keskkonnas peab praktiliste oskuste instruktor tegema järgmist:

(1) järgima koolituskava ja sellega seotud koolitusmaterjale;

(2) nägema praktikantide tugevaid külgi ning andma selle kohta õigeaegset ja pidevat tagasisidet;

(3) kasutama kohandatud kompetentsimudelit, et teha kindlaks pädevusprobleemide algpõhjus(ed);

(4) tunnistama probleeme, mis on seotud õpetamisega ja kognitiivsetes protsessides ilmnevate puuduste märkamisega;

(5) leidma lahendused hoiakutega seotud probleemidele, tagades positiivse ja professionaalse suhtumise.

c) Pädevuspõhises keskkonnas teeb tasemetestija järgmist:

(1) kogub praktiliste tähelepanekute (ja asjakohaste vestluste) abil tõendeid pädeva tegutsemise kohta;

(2) analüüsib kõiki tõendeid, et teha kindlaks, kas praktikantide tegutsemine näitab, et nad on omandanud või säilitanud kohandatud kompetentsimudelis kirjeldatud pädevused;

(3) oskab hinnata pädevuste integreeritud kasutamist ja samal ajal hinnata eri pädevuste kasutamist;

(4) teha hindamist/hindamisi, kogudes tõendeid pädeva tegutsemise kohta;

(5) teeb praktikantide jaoks kokkuvõtteid viisil, mis aitab neil edasi jõuda.“

r) Punkt ATCO.D.090 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.D.090 Praktiliste oskuste instruktorite koolitus**

a) Praktiliste oskuste instruktorite koolituse arendavad välja ja korraldavad koolitusorganisatsioonid ning see sisaldab kõiki järgmisi osi:

(1) töökohakoolituse juhendaja (OJTI) ja treeningseadme instruktori (STDI) praktiliste õpetamisoskuste kursus;

(2) praktilisi õpetamisoskusi käsitlev täienduskoolituse kursus;

(3) praktiliste oskuste instruktorite pädevuse hindamise meetod(id).

b) Pädev asutus peab alapunktis a osutatud koolituskursused ja hindamismeetodi(d) heaks kiitma.“

s) Punkt ATCO.D.095 asendatakse järgmisega:

„**ATCO.D.095 Tasemetestijate koolitus**

a) Tasemetestijate koolituse arendavad välja ja korraldavad koolitusorganisatsioonid ning see sisaldab kõiki järgmisi osi:

(1) tasemetestija koolituskursus;

(2) hindamisoskusi käsitlev täienduskoolituskursus;

(3) tasemetestijate pädevuse hindamise meetod(id).

b) Pädev asutus peab alapunktis a osutatud koolituskursused ja hindamismeetodi(d) heaks kiitma.“

II LISA

Määruse (EL) 2015/340 II lisa (ATCO.AR-osa) muudetakse järgmiselt.

1) A-alajao punkti ATCO.AR.A.010 lisatakse alapunkt ca:

„ca) punkti ATCO.C.005 alapunktide b ja c kohaselt treeningseadme instruktori (STDI) lubade väljaandmist, nende kehtivuse pikendamist ja taastamist;“.

2) D-alajao punkti artikli ATCO.AR.D.001 alapunkti a lisatakse alapunkt 1a:

„1a) punkti ATCO.C.005 alapunktide b ja c kohaselt treeningseadme instruktori (STDI) lubade väljaandmist, nende kehtivuse pikendamist ja taastamist;“.

3) D-alajao punkti ATCO.AR.D.005 alapunkt d asendatakse järgmisega:

„d) Lubade, pädevus- ja oskusmärgete peatamise või kehtetuks tunnistamise korral teavitab pädev asutus loaomanikku ja asjaomast lennuliiklusteenuse osutajat sellest otsusest kirjalikult ning teavitab loaomanikku tema edasikaebamise õigusest punkti ATCO.AR.A.010 alapunktis m sätestatud menetluse kohaselt.“

III LISA

Määruse (EL) 2015/340 III lisa (ATCO.OR-osa) muudetakse järgmiselt.

1) B-alajao punkti ATCO.OR.B.001 alapunkt c asendatakse järgmisega:

„c) Koolitusorganisatsiooni sertifikaadi taotlus sisaldab järgmist teavet:

(1) taotleja nimi ja aadress;

(2) tegevuskoha/tegevuskohtade aadress(id) (sealhulgas lennujuhtimisüksuste nimekiri (kui kohaldatakse)), kui see erineb/need erinevad alapunktis 1 esitatust;

(3) järgmiste isikute nimed, tööülesanded ja kvalifikatsioon:

i) vastutav juhataja;

ii) koolitusorganisatsiooni juhataja, kui see ei ole alapunktis i nimetatud isik;

(3a) pädeva asutusega suhtlemiseks koolitusorganisatsiooni kontaktisiku(te)na ametisse määratud isiku(te) kontaktandmed;

(4) kavandatav tegevuse või muudatuste alustamise aeg;

(5) koolitusliikide nimekiri ja vähemalt üks koolituskursus korraldatava koolituse iga liigi kohta;

(5a) koolitusorganisatsiooni ehitiste ja varustuse kirjeldus;

(6) vastutav juhataja allkirjastab kohaldatavatele nõuetele vastavuse deklaratsiooni, kinnitades, et koolitusorganisatsioon vastab jätkuvalt nõuetele;

(7) juhtimissüsteemi menetlused ja

(8) taotlemise kuupäev.“

2) B-alajao punkti ATCO.OR.B.015 alapunkti a sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„a) Järgmiste muudatuste korral tuleb need enne rakendamist heaks kiita, välja arvatud juhul, kui neist on juba teatatud ja neid juhitakse kooskõlas pädeva asutuse poolt heaks kiidetud protseduuriga, nagu on sätestatud punkti ATCO.AR.E.010 alapunktis c:“.

3) C-alajao punkti ATCO.OR.C.015 alapunkt b asendatakse järgmisega:

„b) Koolitusorganisatsioon tagab, et lennutreeningseadmed vastavad asjakohase pädevus- ja oskusmärke saamiseks pakutava koolituse liigi suhtes kohaldatavatele spetsifikatsioonidele ja nõuetele, ning et need on pädeva asutuse poolt heaks kiidetud.“

4) D-alajao punkti ATCO.OR.D.001 alapunkt c asendatakse järgmisega:

„c) hindamis- ja eksamimeetodid.“